

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XXVIII. (XXV.) évfolyam, 4. (378.) szám. 2024. március 1.

Ez volt 2024 februárjában

Elismerések

* Ünnepléses keretek között adták át 27 szervezet részére a *Látópont* címet Dabason. A díjazottak között volt a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet is, amely a Nagyberegi Tájház működtetéséért vehetett át kitüntetést. Az ünnepléses átadón **Gál Adél**, **Mondik Márta** és **Orbán Viktória** képviselte a szervezetet.

* A kárpátaljai származású **Pecsora Sándor**, a Debreceni Egyetem Informatika Karának oktatója nyilvános vita keretében summa cum laude minősítéssel megvédte doktori disszertációját a Debreceni Egyetem Informatikai Tudományok Doktori Iskolájában. Pecsora Sándor útja a tudományos világba Kárpátalján kezdődött. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán kezdte felsőoktatási tanulmányait matematika és informatika szakon. A Matematika és Informatika Tanszék oktatói lelkiismeretes és támogató munkájának köszönhetően több diákköri konferencián és tehetséggondozó programban is részt vett. 2012-ben az Ungvári Nemzeti Egyetemen szerzett MSc diplomát. 2013–2016 között a Debreceni Egyetem Informatika Kar, Informatikai Tudományok Doktori Iskola, Az információ technológia és a sztochasztikus rendszerek elméleti alapjai és alkalmazásai doktori program ösztöndíjasa, nappali tagozatos hallgatója volt. 2013–2015 között a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Matematika és Informatika Tanszékének oktatójaként tevékenykedett. Jelenleg a Debreceni Egyetem Alkalmazott Matematika és Valószínűségszámítás Tanszékének oktatója. Tollából több Scopus és WoS által indexált folyóiratban megjelent tanulmány származik.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem Bercsényi Miklós Könyvtárban tartotta nyilvános ülését az Oktatási és Tudományos Minisztérium által jóváhagyott eseti doktori tanács (elnök: Dr. Larisza Kapitány professzor), amelyen **Rónay Lerry**, a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék asszisztense sikeresen megvédte *Az állam és egyház viszonya Magyarországon Horthy Miklós kormányzósága idején (1920-1944)* című ukrán nyelvű PhD-értekezését. Rónay Lerry az Ungvári Nemzeti Egyetemen működő Történelem és régészet Doktori Iskolát végezte el, ahol értekezését Szerhij Fedaka professzor vezetése mellett írta meg. Hivatalos opponensek: Olekszandr Szagan professzor, az Ukrán Tudományos Akadémia Szkovoroda Filozófiai Intézete vallástudományi osztályának vezetője és Olga Dobrodum professzor, az Állami Kereskedelmi-Közgazdasági Egyetem főmunkatársa.

* Huszonöt fiatal kutató vehette át idén a Magyar Tudományos Akadémia rangos elismerését, az Akadémiai Ifjúsági Díjat február 28-án. 2024-ben a bölcsészet- és társadalomtudományok területéről és az élettudományok területéről hét-hét, a matematikai és természettudományok területéről pedig tizenegy fiatal kutatót díjaztak. Az élettudományok kutatói közül díjat kapott a nagydobronyi születésű **Szanyi Szabolcs** is. A fiatal kutató jelenleg a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar Növényvédelmi Intézet adjunktusa. A díjat az *Új módszerek az agro-biodiverzitás monitorozásban, avagy mire jók a táplálkozási attraktánsokkal felszerelt csapdák?* című pályamunkájáért ítélték meg számára.

* Olimpiai bronzérmes lett **Pásztornyicki László**, a szürtei Italia Snack & Pizza étterem tulajdonosa. Földink a 8 Régió Culinary Team tagjaként tíz társával utazott a németországi

Stuttgartba, hogy részt vegyen a négyévente megrendezésre kerülő szakácsolimpián. Felkészítője **Varga Károly** többszörös világ- és olimpiai bajnok mesterszakács volt.

* Ukrajna elnökének egyik legutóbbi rendelete értelmében három nagycsaládos édesanyának ítelték oda a *Hős anyja* címet a Munkácsi kistérségben. Kitüntetésben részesült **Dzjamci Hanna** – kilenc gyermek édesanyja, **Kovács Szvitlana** – öt gyermek édesanyja és **Trohimcsuk Viktorija** – szintén öt gyermek édesanyja. A Hős anyja kitüntetést olyan nagycsaládos anyukák kaphatják meg, akik legalább öt nyolc évnél fiatalabb gyermeket nevelnek a megfelelő testi, szellemi és lelki fejlődéshez szükséges feltételek között.

Fontosabb események

2024. február 1. A Bendász-hagyaték sorozat negyedik kötetének bemutatóját tartották meg a Munkácsy Mihály Magyar Házban. A *történeti Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye papi névtára* kötetet Bendász István kanonok gyűjtése alapján **Marosi István** atya, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatója, valamint **Marosi Anita** kutató, a Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár igazgatója állította össze. A kiadvány több mint 7500, a kezdetektől 1949-ig valaha élt és szolgált áldozópap életrajzi adatait tartalmazza.

2024. február 1. A *Múlt és jelen a viseletekben* címmel nyílt kiállítás Magyarország Beregszászi Konzulátusának Munkácsy Mihály Termében. Üdvözlő beszédet mondott **Dr. Gyebnár István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának ideiglenes ügyvivője. **Ködöböcz-Gerzsenyi Ilona**, a Hagyományok Háza kárpátaljai munkatársa **Tajti Erzsébet** népi iparművész közreműködésével röviden bemutatta a hálózat működését és a kiállított ruhákat. **Prófusz Marianna**, a beregi keresztiszemes hímzés és szövés hagyományait ápoló népművész szintén részt vett a viseletek elkészítésében.

2024. február 1. Magyarság Háza Szabadegyetem szervezésében Dupka György művelődéstörténész *Irodalmi élet Kárpátalján a szovjet időszakban* címmel tartott előadást. Ezúttal a helyi magyarságnak sok szenvedést okozó szovjet korszak negatív és pozitív jelenségeinek bemutatását kísérelte meg. Összefoglalta a végbemenő fejlődés felemás eredményeit.

2024. február 3. Magyarország kormányának támogatásával szociális pékséget avattak Ivano-Frankivszkban, a Szent Illés Próféta templom alagsorában. Az ünnepségen köszöntő beszédet mondott **Bacskai József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja. A tervek szerint a szociális pékség minden nap üzemel majd, kenyeret az igények szerint fognak készíteni. A pékséget **Volodimir Vitisin** metropolita áldotta meg, aki elmondta, hogy ezek a közös projektek közelebb hozzák egymáshoz az ukrán és a magyar népet, valamint Magyarországot és Ukrajnát is.

2024. február 7. A mezővári Nemzet Háza adott otthont a BorzsaVári Tehetséggyonozó Művészeti és Hagyományörző Civil Szervezet által megrendezett farsangi mulatságnak, amely a *Találd ki, hogy ki vagyok!* címet kapta.

2024. február 7. Budapest. A Józsa Judit Galériában **Molnár Adrienne** kerekasztal-beszélgetést tartott az 1944–45-ös délvidéki népirtásról **Botlik József** történésszel és **Mező Gábor** újságíróval. Az esemény apropója, hogy a Keskenyúton Délvidéki Tragédiánk 1944–45 Alapítvány (elnöke **Cseresnyésné Kiss Magdolna**) nemrég jelentette meg Botlik József történész, teológus, egyetemi tanár, újságíró új kötetét. Az *Eltitkolt népirtás a Délvidéken* című legújabb kötete a délvidéki/vajdasági magyarság 1944–45-ös tragédiájáról, a magyarirtás történetéről szól. Az eseményen elhangzott, hogy hasonló népirtás zajlott le Kárpátalján 1944 őszén, amikor mintegy 40 ezer magyar és német férfit hurcoltak el a sztálini lágerekbe, onnét csak minden harmadik túlélő tért haza. A rendezvényen jelen volt **dr. Dupka György** történész is.

2024. február 9–11. A szokásosnál is nagyobb mozgást tapasztalhattunk a Szent Mihály Egészségügyi-Szociális Gyermekek Rehabilitációs Központban, ugyanis ezekben a napokban itt került sor a Katolikus Karitás Orvosmissziójának 67. szűrésére.

2024. február 10. Kijevben megjelent *Petőfi Sándor válogatott költeményei -- Шандор Петефі. Вибрані поезії* című kétnyelvű kiadvány, amely magyar és ukrán nyelven adja közre a lánglelkű forradalmár költő műveit. A versek mellett (a magyar eredetiek a Petőfi Irodalmi Múzeum gyűjteményéből származnak, az ukrán fordítások *Leonyid Pervomajszkij* tollából valók) **Heizer Antal** rendkívüli és meghatalmazott nagykövet előszava, **Csubak Tetyana**, Magyarország ternopili tiszteletbeli konzuljának köszöntője, **Gordienko Alla**, az Ukrán Nemzeti Gyermekkönyvtár megbízott vezérigazgatója, **Zubánics László**, az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék vezetője, **Zékány Krisztina**, az Ungvári Nemzet Egyetem Magyar Filológiai Tanszék vezetőjének tanulmányai olvashatók.

A projekt szerzője: **Magyar Árpád István**. A projekt vezetője: **Buhajla József**. A borító, a makett, az illusztrációk kivitelezése: **Magyar Árpád István, Kovalevszka Olena**. Grafikai szerkesztés, tördelés, retusálás: **Magyar Árpád István, Kovalevszka Olena, Szvicssev Vitalij, Kovalevszka Olena**. Fordítások: **Lengyel Sándor, Kollár János, Prokopenko Olena, Sáfár Ágnes**. Konzultánsok: **Dupka György, Zubánics László, Gruber Mihály, Kollár János, Zékány Krisztina, Kovalevszka Olena**. Szerkesztői tanács: **Heizer Antal, Heizerné Hegedűs Éva, Buhajla József, Csubak Tetyana, Dupka György, Zubánics László, Zékány Krisztina, Petneházy Gyula**. A jubileumi kiadványt Magyarország Nagykövetsége és a „Modus Coloris” Nemzetközi Társadalmi Akadémia jelentette meg. A kötet sajtóbemutatójára március 20-án kerül sor Kijevben, ekkor juthatnak hozzá az érdeklődők.

2024. február 10. A Kárpátaljai Hazajáró Egylet gyalogtúrát szervezett az Obavai-kőhöz. A túravezető **Vezsdel László**, az egyesület elnöke volt. A túráról **Debreceni Kamilla** és **Balla Béla**, a TV21 Ungvár munkatársai készítették helyszíni riportot: <https://www.youtube.com/watch?v=BHb1l3x3XiM>

2024. február 11. Budapest. A tavalyi nagy sikerre való tekintettel a Kárpátaljai Szövetség idén is megrendezte farsangi bálját. Az álarcos táncos-zenés mulatságra érkezett mulatós kedvű társaságot **dr. Grezsa István**, a Szövetség elnöke köszöntötte. A fergeteges talpalávalót a Best of D1 banda biztosította.

2024. február 12. Hagyományörző farsangi disznótort szervezett a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola a Nagyberegi Tájház területén.

* A gyertyánligeti szórványmagyarság négy év után újra megtartotta hagyományos farsangi rendezvényét.

2024. február 15. A Budapesti Műcsarnokban Szervátiusz Klára, a Szervátiusz Alapítvány elnöke megnyitotta a Szervátiusz Jenő-díjasok kiállítását. A rangos tárlaton két földink, **Homoki Gábor** tiszapéterfalvi festőművész (az ismert okok miatt nem volt jelen, **Dupka György** laudációja itt tekinthető meg: <https://szervatiusz.hu/hu/cikkek/104>) és **Matl Péter** munkácsi szobrászművész alkotásain kívül a további Szervátiusz Jenő-díjas művészek munkáit is kiállították: **Árkossy István** (Budapest), **Barabás Éva** (Erdély), **Bardócz Lajos** (Erdély), **Berend Iván** (Délvidék), **Bocskay Vince** (Délvidék), **Gaál András** (Erdély), **Györfi Lajos** (Püspökladány), **Györfi Sándor** (Karcag), **Gyurkovics Hunor** (Délvidék), **Kákonyi Csilla** (Erdély), **Kubinyi Anna** (Budapest), **Márton Árpád** (Erdély), **Nagy János** (Felvidék), **Páll Lajos** (Erdély), **Petrás Alina és Petrás Mária** (moldovai csángók), **Rieger Tibor** (Budapest), **Somogyi Győző** (Salföld), **Szabó Ottó** (Felvidék).

2024. február 15. **Dr. Stark Tamás** *Hosszú út az első magyarországi deportáláshoz* című kötetét prezentálták a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetben. A könyvet **Gellért Ádám**, az Erőszakkutató Intézet ügyvezetője mutatta be. **Stark Tamás** fő kutatási

területe, a Szovjetunióba hurcolt magyar kényszermunkások sorsának feltárása mellett hosszú ideje foglalkozik a magyarországi holokauszt történetével is. A nemrég megjelent, erősen Kárpátalját is tárgyaló kötetben nemcsak az 1941 nyarán Galíciába szállított „idegen” zsidók sorsát mutatta be többek között a kárpátaljai levéltári anyagok alapján, hanem felvázolta a Horthy-rendszernek a zsidósággal kapcsolatos politikáját is, amelyből szinte szükségszerűen következett a mintegy 20 ezer ember elpusztításához vezető deportálás. Az eseményen részt vett és felszólalt **Dupka György** történész is.

2024. február 15. Ukrán–román találkozóra került sor a kárpátaljai megyeszékhelyen, amelyen arról tárgyaltak, hogy a Tisza folyó felett hidat építenének Bila Cerkva (Fejéregyháza) és Máramarossziget között.

2024. február 16. Budán is bemutatták **Stók Lajos** *Vadásztörténetek és helymegnevezések a Visk környéki Avas-hegységből* című könyvét. Az eseményt a Kosztolányi Dezső téren lévő KF & T Kft Galéria & Klubban **Fekete Tibor**, a hely tulajdonosa nyitotta meg, majd **Turbók Attila** újságíró, szerkesztő, költő, a találkozó moderátora mesélt arról, hogyan ismerkedtek meg **Stók Lajossal**. A szerzővel a kötet szerkesztője, **Lengyel János** beszélgetett.

2024. február 20. Kárpátalján a nemzeti kisebbségek számára egy olyan csoportot hoznak létre, amelynek célja, hogy összefogja az állami hatóságok és a térség nemzetiségi közösségei képviselőinek erőfeszítéseit jogaik tiszteletben tartása és a sürgető problémák megoldása érdekében. Megjegyzik, a csoport az Európai Tanács egyik, Ukrajna nemzeti kisebbségeivel kapcsolatos projektje keretében jön létre. A bizottság tagjait a megyei közigazgatás szakemberei és a régióban élő nemzeti kisebbségek képviselői alkotják majd, akik közösen tanulmányozzák a nemzetiségi közösségek valós szükségleteit és munkatervet dolgoznak ki a szükséges programok megvalósításához.

2024. február 20. A Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezet (KRISZ) megtartotta soron következő tisztújító közgyűlését Beregszászban. Az alkalom **Zán Fábián Sándor** püspök, a KRISZ alapító elnökének áhítatával vette kezdetét. Ezt követően **Barta Attila** leköszönő elnök beszámolója következett. Majd **Balogh Enikő**, az ifjúsági szervezet főtitkára tartotta meg a zárszámadást, illetve ismertette az évi költségvetést. Ezt követően megválasztották a tisztségviselőket. A következő két évben **Balázs Antal** beregardói és makkosjánosi lelkész tölti be az KRISZ elnökének pozícióját. Alelnökké ismét **Pataki Gábort** választották, és **Balogh Enikőt** is megerősítették a főtitkári pozícióban. Az alkalmon a küldöttek a választmány összetételéről is szavaztak.

2024. február 21. A Kárpátaljai Szövetség székházában a magyar széppróza napjához kötődő rendezvényen a vendégeket a szervezők nevében **Dupka György** irodalmár, a Kárpátaljai Szövetség elnökségi tagja köszöntötte. Ezt követően a beregszászi származású **Lőrincz P. Gabriella** József Attila-díjas költőnek, írónak, a Magyar Írószövetség elnökségi tagjának átnyújtotta a 15 éves KMMI oklevelét, amelyben az intézmény vezetői nagyra értékelik a tehetséggondozás terén kifejtett tevékenységét.

A beszélgetés folyamán a hétkötetes szerző a budapesti AB ART kiadó gondozásában a napokban megjelent *Történetek az árnyékból* című monológprózákat tartalmazó kötetét is bemutatta. Az írásaiban a mostani háborús helyzetről készített reflexióinak egyikében Babits 1916-os szavaival imádkozott, hogy legyen „... béke már! Legyen vége már!”.

Ugyanez a téma foglalkoztatja **Lőrincz P. Gabriella** tanítványát, a tisztaásványi származású **Kertész Dávid** Debüt-díjas író, *A keresztúri vámpír és más történetek* című kötet szerzőjét és a Beregújfaluból érkezett **Sz. Kárpáthy Kata** Együtt Nívódíjas pályakezdő író, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság titkárát is, akinek novelláskötete megjelenés előtt áll. A szerzők egy-egy novellát is felolvastak. A továbbiakban a kárpátaljai prózairodalmat képviselő írók beszámoltak eddig elért eredményeikről, további terveikről, a túlélésért küzdő kárpátaljai magyarsággal kapcsolatosan is megosztották gondolataikat.

A zenei programban az aknaszlatinai **Donyec István** virtuóz facimbalom művész és a budapesti **Nagy Csaba** zongoraművész Gustav Peter *Galopp*, Johannes Brahms *V. magyar tánc*, Vittorio Monti *Csárdás* című zeneművét adták elő. Az ezt követő állófogadás jó hangulatú baráti társalgással, a megjelent könyvek dedikálásával zárult. A rendezvény szervezői, támogatói: a Kárpátaljai Szövetség, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), és a Magyar Írószövetség.

2024. február 21. A Gulágokban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány a kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából a Magyar Nemzeti Múzeum Dísztermében megrendezte *Az alkotó szabadsága – Művészek a szovjet fogságban* című konferenciát. A közel száz résztvevőt **Pintér Jolán** elnök köszöntötte. Megnyitó beszédet mondott mások mellett **Szalay-Bobrovniczky Vince** civil- és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár (Miniszterelnökség). A közönséget lenyűgöző előadást tartott **Máthé Áron** (Budapest), **Rácz János** (Budapest), **Kovács Emőke** (Budapest), **Kiss Dávid** (Budapest), **Nagy Gyöngyi** (Hódmezővásárhely), **Démuth Réka** (Budapest), **Tóth Eszter Zsófia** (Budapest), **Dunajszky Géza** (Pozsony), **W. Müller Judit** (Pécs), **Fellner János** (Sárosd), **Dupka György** (Ungvár), **Szűk Balázs** (Csepel). A záróprogramot a Nemzeti Emlékezet Bizottsága és a GULAG Alapítvány középiskolai képzőművészeti pályázatának eredményhirdetésével, a pályaművek bemutatásával fejezték be.

2024. február 21. A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága, a Gulág- és Gupvikutató Intézet Kárpátaljai Szövetség székházában a megrendezték a *Közel 80 éve történt... Adatok, tények történetek a szovjet fogságból* című kötet bemutatóját, amely az Alapjogokért Központ támogatásával látott napvilágot: <https://drive.google.com/.../1CXJ7wQ2NNtExszsBgu9Vlp.../view>

Dr. Dupka György ügyvezető elnök felkonferálásban köszöntő beszédet mondott **dr. Grezsa István**, a Kárpátaljai Szövetség elnöke, **dr. Bognár Zalán**, a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága elnöke, **Pogrányi Lovas Miklós**, az Alapjogokért Központ vezető kutatója. Megnyitó beszédet mondott **dr. Földváryné Kiss Réka** történész, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnöke.

A könyvbemutató kerekasztal-beszélgetés moderátora: **dr. Bognár Zalán**, a GKNT elnöke, a GGKI igazgatója; a KRE egyetemi docense. Résztvevői: **dr. Dupka György**, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára, a GKNT ügyvezető elnöke, a GKKI tudományos főmunkatársa; **Körösi Mihály**, Mezőberény alpolgármestere, a GKNT alelnöke, **dr. Murádin János Kristóf**, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem tanszékvezetője, egyetemi docens, a GKNT alelnöke, **dr. Stark Tamás**, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa. A rendezvény a könyvek dedikálásával és jó hangulatú állófogadással zárult.

2024. február 21. A kommunizmus áldozatainak emléknapján **dr. habil. Murádin János Kristóf** egyetemi docens, tanszékvezető, a GKNT alelnöke *Felejtésre ítélve. Erdélyi magyar civilek szovjet fogságban (1944–1953)* címmel tartott érdekesítő és elgondolkoztató előadást a Magyarság Háza Galériában. Az eseményen jelen volt **Bognár Zalán** és **Dupka György** történész.

2024. február 22. Az *Irka* gyermeklap (jelenlegi főszerkesztője **Tóthné Espán Margaréta**) 30 éves fennállását a Beregszász központjában található Na'Conxypán galéria megnyitójával és az *Irka* korábbi számaiból, illusztrációiból készült kiállítással méltatta a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT). A jelenlévőket **Molnár Krisztina**, a Rákóczi-főiskola Fodó Sándor Kulturális Központjának vezetője, **Kulin Ágnes**, a RIT elnöke, a Na'Conxypán galéria kurátora, **Orosz Ildikó**, a Rákóczi-főiskola és az Irkát alapító KMPSZ elnöke köszöntötte. Az ünnepélyes megnyitót követően **Cserniczkó István**, a Rákóczi-főiskola rektora mondott pohárköszöntőt. Az *Irka* jubileumi illusztrációs kiállítása március 22-ig tekinthető meg.

2024. február 22. Megtartották a Kárpátaljai Református Egyházkerület idei első zsinati ülését az egyházkerület püspöki hivatalában. A napirendi pontokról és döntésekről **Zán Fábián Sándor**, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke számolt be – olvasható a KRE honlapján. Többek között a közoktatási törvénnyel, a bizottságok munkájával foglalkoztak.

2024. február 22. A XIX. század magyar festészetének nemzetközileg is elismert mestere, Munkácsy Mihály festőművész születésének 180. évfordulója alkalmából szervezett emlékünnepséget a Munkácsy Mihály Magyar Ház. A rendezvényen megjelenteket elsőként **Tarpai József**, a Munkácsy Mihály Magyar Ház igazgatója és **Cseh Áron** ungvári magyar vezető konzul köszöntötte. A köszöntőket követően **Cseh Áron** konzul, **Tarpai József** igazgató és **Korolyova Erzsébet**, a KMKSZ Munkácsi Alapszervezetének elnöke elhelyezték az emlékezés koszorúit Munkácsy Mihály mellszobra előtt. Az ünnepség ezután a rendezvényteremben folytatódott, ahol az egybegyűltek **Popovics Béla** pedagógus, helytörténész és művészettörténész előadását hallgatták meg a festőművész életéről, munkásságáról, valamint a szülővárosához fűződő, egész életén át tartó kötődéséről. Az emlékünnepség végén a szervezők felvágták a jubileumra készített, Munkácsy Mihály arcképével díszített tortát.

2024. február 23. Az ukrán kormány jóváhagyta a Nagypalád–Nagyhódos ukrán–magyar határátkelő megnyitásáról szóló döntést. Ezt **Miroszlav Bileckij**, a Kárpátaljai Megyei Katonai Közigazgatási Hivatal első elnökhelyettese jelentette be hivatalos oldalán. Előreláthatólag személygépkocsi-forgalommal fog működni, ami segít csökkenteni a sorban állást, és felgyorsítja a határátlépést az ukrán állampolgárok számára.

2024. február 23. Felmérést végeztek a település átnevezésével kapcsolatban Puskinóban – tudatta a mukachevo.net internetes hírportál. **Hanna Kut** előljáró elmondta, hogy a javaslatok alapján a település lakói négy név közül választhattak, mire nevezzék át a települést. Összesen 738 embert kérdeztek meg, közülük 148-an szavaztak arra, hogy Ukrajinszke legyen az új név, 180 személy szerint Zakarpatszskének kellene nevezni, 409 személy a Mizsliszne nevet választotta, 1 személy pedig egyik településnévvel sem értett egyet. Hanna Kut elmondta, hogy a döntés értelmében a jegyzőkönyvet benyújtották a lakossággal foglalkozó megyei tájékoztatási osztályhoz és a Beregszászi Járási Katonai Közigazgatási Hivatalhoz. A község átnevezésének kérdését napirendre tűzték.

2024. február 24. A háború kezdete óta most először közöltek adatot az elesett ukrán katonák számáról. **Volodimir Zelenszkij** ukrán elnök, az évforduló alkalmából rendezett kijevei sajtótájékoztatóján azt mondta, hogy az Ukrajna ellen indított teljes körű orosz háború két éve alatt 31 ezer ukrán katona vesztette életét. Ebből a becslések szerint több mint harmincöt magyar vagy magyar kötődésű áldozat lehet. Az ungvári Kálvária temető katonai parcellájában már 150-hez közelít a sírhantok száma.

2024. február 25. A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából *A Sátán fattya* című filmet vetítették a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak, hogy a kárpátaljai sorstragédián keresztül emlékezzenek a meghurcoltakra.

* A kommunista diktatúrák áldozatai emléknapjára emlékezve Ungváron, a Magyar Házban megnyílt **Matl Péter Ötössével (Po pjaty)** című grafikai (II. sorozat) kiállítása.

2024. február 25. Fodó Sándorra emlékeztek a KMKSZ Viski Alapszervezetének közgyűlésén. Az eseményen **Sari József**, a KMKSZ Felső-Tisza-vidéki Középszintű Szervezetének elnöke megjegyezte: a szórványmagyságot óvni kell, mert ha a szórvány eltűnik, a magyar nyelvterület is zsugorodik. A közgyűlést követően a megjelentek a viski református temetőbe mentek, ahol Fodó Sándor születésének évfordulójára és a KMKSZ megalakulására emlékezve megkoszorúzták a KMKSZ egykori alapító elnökének sírját.

2024. február 26. Az Ukrajnában élő magyar nemzetiségű személyek fenyegető üzeneteket kaptak – erről a Dezinformáció Elleni Központ számolt be [hivatalos oldalán](#). Az üzenetek magyar

nyelven íródtak, szövegük a következő: „*Magyarok késhegyre! Gyorsan meneküljetez hazaárulók! Dicsőség Ukrajnának! Elfutni!*” Az üzenetek Kazahsztán, Bosznia-Hercegovina és Kirgizisztán mobilszolgáltatóinak kódjaival rendelkező fiókokról érkeztek, így egyelőre nem sikerült a küldő kilétét meghatározni. A központ tájékoztatása szerint azért küldenek ilyen üzeneteket, hogy ellenségeskedést szítsanak az Ukrajnában élők között. A Dezinformáció Elleni Központ arra kéri a lakosokat, hogy aki hasonló üzenetet kap, tiltsa le a feladót, majd forduljon a cyberrendőrséghez, és jelentse az esetet.

2024. február 26. Ungváron, a Néprajzi Múzeum kiállítótermében ünnepélyes keretek között megnyílt a 80 éves **Hajovics Péter** építészmérnök, a Kárpátaljai Professzionális Festőművész Szövetség tagjának jubileumi tárlata.

2024. február 27. Beregszász. *Irodalmi kilátó* Magyarország Beregszászi Konzulátusa Gulácsy-termében. A könyvbemutatókkal egybekötött zenés irodalmi, művészeti rendezvényt, amely egyben az itthon maradt írók, költők, művészek, zenészek fórumavolt, **Fülöp Andrea** konzul nyitotta meg. Köszöntő beszédet mondott **dr. Gyebnár István** misszióvezető és **Vári Fábián László**, Kossuth-díjas költő, főszerkesztő, az MMA irodalmi tagozatának vezetője. Ezt követően **Marcsák Gergely** költő, dalnok **Füzesi Magda** *A kis sikátor balladája* című versét énekelte el saját megzenésítésében. Majd **Dupka György** író, a MÉKK elnöke, felelős kiadó megnyitotta **Kutasi Csaba** grafikus kamarakiállítását és a könyvbemutatót. A pályakezdő képzőművész megosztotta gondolatait a jelenlévőkkel, különös tekintettel **Shrek Timea Ördögszeg** és a *Szégyenpiac* című antológiához készített illusztrációk elkészítése kapcsán. **Shrek Timea** könyvének megírásáról számolt be, majd egy részletet olvasott fel. **Szemere Judit** a *Szégyenpiac. Tolla a békéért az orosz-ukrán háború árnyékában. Az Együtt folyóirat szerzői körének antológiája, 2014–2024 c.* kötet szerkesztőjének felszólalása után a *Szégyenpiac c.* antológia jelen lévő szerzői – **Vári Fábián László, Marcsák Gergely, Sz. Kárpáthy Kata, Shrek Timea** és **Dupka György** – olvastak fel egy-egy írást. Közreműködött **Balácsky Vlagyimir (Pitkin)** előadóművész, dalnok, aki az *Itt és most c.* saját szerzeményét mutatta be. Az eseményt online módon is közvetítették a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Facebook-oldalán.

2024. február 27. Az ilosvai származású **Bokotej Lóránt** (1943) kárpátaljai festőművésznek és fafaragónak nyílt kiállítása Magyarország Ungvári Főkonzulátusán. A megnyitón köszöntő beszédet mondott **Bacsikai József** főkonzul, **Andrij Seketa**, a Kárpátaljai Megyei Tanács első elnökhelyettese, **Bohdan Andrijiv**, Ungvár polgármestere, **Viktor Kravcsuk**, a **Kárpátalja Megyei Katonai Közigazgatás kulturális főosztályának helyettes vezetője** és **Borisz Kuzma**, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség Kárpátaljai Megyei Szervezetének elnöke.

2024. február 27. Az idén 30 éves Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete megtartotta soros beszámoló-választó közgyűlését a beregszászi Európa–Magyar Házban. Az elnöki beszámoló elfogadása után tisztújításra került sor. A nyílt szavazás eredményeképpen újabb periódusra **Varga Éva** marad az egyesület elnöke. Aelnökök: **Szlucky Éva** (Kárpátaljai Területi Könyvtár Idegen Nyelvű Dokumentumok Osztálya), **Molnár Melinda** (Tiszaújhegyi Községi Könyvtár), **Papp Marica** (Aknaszlatinai Nagyközségi Könyvtár). Titkár: **Gáti Georgina** (Sárosroszi Községi Könyvtár).

2024. február 27. A teljes körű háború óta 35%-kal nőtt Ungvár lakossága. Erről **Bohdan Andrijiv**, Ungvár polgármestere beszélt a [LIGA.net](https://liga.net)-nek adott interjújában. A háború előtt a városnak 115 ezer lakosa volt. 2022 első napjaiban 60 ezer belső ukrain menekült érkezett Ungvárra, jelenleg 40 ezer plusz fővel gyarapodott a város a lakossága. **Bohdan Andrijiv** elmondta, hogy a város állami támogatásban nem részesül, a nagyszámú népességnövekedés azonban megterheli a közlekedést, az oktatási és az egészségügyi rendszert is. A háború kezdete óta mintegy 200 vállalkozást telepítettek Ungvárra. Nehézipartól kezdve a szolgáltatóiparon keresztül az informatikai szektorig sok új vállalkozást nyitottak meg a megyeszékhelyen.

2024. február 27. A Huszti Városi Tanács rendkívüli ülésén a képviselők többsége megszavazta **Volodimir Kascsuk** polgármester menesztését. A képviselők azzal indokolták döntésüket, hogy bizalmatlanok a polgármesterrel szemben.

2024. február 27. Harmincegy diák vette át a mesterképzés elvégzéséről szóló oklevelét az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetében (UMOTI). A Bercsényi Miklós Könyvtárban szervezett ünnepséget **Imre Gyula**, az UNE UMOTI tanulmányi igazgatóhelyettese nyitotta meg. **Dr. Spenik Sándor**, a magyar intézet igazgatója a diákok másfél év alatt végzett munkáját méltatta. **Dr. Papp Ferenc** konzul Magyarország Ungvári Főkonzulátusa és **Bacskai József** főkonzul nevében köszöntötte a jelenlévőket. Köszöntőt mondott **dr. Zubánics László**, a történelem tanszék vezetője, **dr. Zékány Krisztina**, a filológiai tanszék vezetője. **Sáfrányos Mirosláv**, a fizika és matematika tanszék vezetője. Az okleveleket **dr. Spenik Sándor** igazgató és **Papp Ferenc** konzul nyújtotta át a magyar nyelv és irodalom, történelem, idegennyelvi nemzetközi szakfordító, matematika-informatika és fizika-informatika szakokon (nappali és levelező tagozaton) végzett diákoknak.

2024. február 28. A határsávban érvényben lévő tartózkodási engedély eltörlését kérte az állandó jelleggel ott élő és dolgozó ukrán állampolgárok számára a közelmúltban **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke **Denisz Smihal** ukrán miniszterelnöknek címzett levelében. Az illetékes hatóságok megvizsgálták a levélben kérteteket, és a következő választ adták: *„A felülvizsgálat eredményei alapján tájékoztatjuk Önöket, hogy Ukrajna Alkotmánya 19. cikkelyének második része értelmében az állami hatóságok és a helyi önkormányzati szervek tisztségviselői csak az Ukrajna Alkotmánya és törvényei által előírt módon járhatnak el.”* Elmondásuk szerint Ukrajna államhatárán a megfelelő rend biztosítása érdekében az ukrán Miniszteri Kabinet határsávot létesít, és ellenőrzött határ menti területeket is kialakíthat a hatályos törvényeknek megfelelően. *„A határsávot közvetlenül Ukrajna államhatára mentén alakítják ki annak szárazföldi szakaszain, vagy határ menti folyók, tavak és más víztározók partjai mentén, figyelembe véve a terep sajátosságait és az ukrán Miniszteri Kabinet által meghatározott feltételeket. A települések és a lakosság tömeges üdülőhelyei nem tartoznak a határsávba”* – írták. Az ellenőrzött területekre való belépési engedélyt az Állami Határőrszolgálat adja meg, amely egyes esetekben további ideiglenes korlátozásokat vezethet be az adott területekre.

2024. február 28. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség nyilatkozatban reagált Az *ukrajnai nemzeti kisebbségek nyelvhasználatának Módszertanáról* c. miniszteri kabineti határozatra. Mint írják, Ukrajna Alkotmánya 92. cikkelye értelmében a kisebbségek jogait kizárólag törvényi szintű dokumentumok határozzák meg. Ily módon ezen jogkörök alacsonyabb szintű dokumentumok által történő szabályozása nem felel meg az Alkotmánynak. Hozzáteszik, hogy a határozat a nemzeti kisebbségek nyelvhasználati és egyéb jogainak érvényesítését az egyes településeken az illetékes kistérségi tanács döntésétől teszi függővé, ami gyakorlatilag ellehetetlenítheti e jogok gyakorlati érvényesítését. A dokumentum az említett jogok érvényesítését az adott kistérség azon anyagi lehetőségéhez köti, hogy az finanszírozni tudja a kisebbségi nyelvhasználati jogok érvényesítésének költségeit. Mindez önkényes értelmezésre, illetve a kisebbségi jogok elszabotálására adhat módot egyes önkormányzatoknak. A kisebbségi nyelvi jogok érvényesítését az adott nyelv kodifikációjához köti, aminek konstataciója nem tartozik a helyi tanácsok hatáskörébe. Egészében véve a dokumentum elvileg sem felel meg az Alkotmány követelményeinek, esetlegessé és önkényessé teszi a kisebbségi nyelvek használatának jogát, úgy, hogy a nemzetiségek egyes helyi közösségei különböző mértékű jogokkal rendelkezhetnek majd – áll a közleményben.

2024. február 28. Játszóteret avattak a gyerekek nagy öröme a Beregszászi kistérséghez tartozó Gáton. A közösségi játszóteret az egykori polgármesteri hivatal előtti zöld területen alakították ki.

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua, www.umdsz.info
stb.

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.
Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua